Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (prvo vijeće)

12. studenoga 2020.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Direktiva 2009/138/EZ – Članak 274. – Pravo koje se primjenjuje na postupak likvidacije društava za osiguranje – Oduzimanje odobrenja za rad društvu za osiguranje – Imenovanje privremenog likvidatora – Pojam ‚odluka o otvaranju postupka likvidacije nad društvom za osiguranje' – Nepostojanje sudske odluke o otvaranju postupka likvidacije u matičnoj državi članici – Prekid sudskih postupaka protiv predmetnog društva za osiguranje u drugim državama članicama različitima od njegove matične države članice"

U predmetu C-427/19,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Sofijski rajonen sad (Općinski sud u Sofiji, Bugarska), odlukom od 27. svibnja 2019., koju je Sud zaprimio 4. lipnja 2019., u postupku

Bulstrad Vienna Insurance Group AD

protiv

Olympic Insurance Company Ltd,

SUD (prvo vijeće),

u sastavu: J.-C. Bonichot, predsjednik vijeća, L. Bay Larsen, C. Toader, M. Safjan (izvjestitelj) i N. Jääskinen, suci,

nezavisni odvjetnik: G. Hogan,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

– za bugarsku vladu, T. Mitova i E. Petranova, u svojstvu agenata,

– za Europsku komisiju, H. Tserepa-Lacombe i Y. G. Marinova, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 16. srpnja 2020.,

donosi sljedeću

* Jezik postupka: bugarski

Presudu

1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 274. Direktive 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o osnivanju i obavljanju djelatnosti osiguranja i reosiguranja (Solventnost II) (SL 2009., L 335, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 6., svezak 10., str. 153.), kako je izmijenjena Direktivom 2013/58/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. (SL 2013., L 341, str. 1.) (u daljnjem tekstu: Direktiva 2009/138).

2 Zahtjev je upućen u okviru spora između društva za osiguranje Bulstrad Vienna Insurance Group AD (u daljnjem tekstu: Bulstrad) i društva za osiguranje Olympic Insurance Company Ltd (u daljnjem tekstu: Olympic) u vezi s plaćanjem naknade iz osiguranja.

Pravni okvir

Pravo Unije

3 Uvodne izjave 117. do 119., 123., 125., 126. i 130. Direktive 2009/138 glase kako slijedi:

„(117) S obzirom na to da nisu usklađena nacionalna zakonodavstva o reorganizacijskim mjerama i postupcima likvidacije, primjereno je u okviru unutarnjeg tržišta osigurati uzajamno priznavanje reorganizacijskih mjera i zakonodavstava država članica koja se odnose na likvidaciju u vezi s društvima za osiguranje, kao i potrebnu suradnju, uzimajući u obzir potrebu za jedinstvom, univerzalnošću, usklađenošću i javnošću takvih mjera te istovjetnim tretmanom i zaštitom vjerovnika društva za osiguranje.

(118) Treba osigurati da reorganizacijske mjere koje je donijelo nadležno tijelo države članice kako bi sačuvala ili obnovila financijsku stabilnost društva za osiguranje i, što je više moguće, spriječila likvidaciju, imaju pune pravne učinke na cijelom području [Europske unije]. Ipak, to ne bi smjelo utjecati na učinke reorganizacijskih mjera i postupke likvidacije s obzirom na treće zemlje.

(119) Potrebno je razlikovati nadzorna tijela za potrebe reorganizacijskih mjera i postupaka likvidacije i nadzornih tijela društava za osiguranje.

[…]

(123) Samo nadležna tijela matične države članice treba ovlastiti da donose odluke o postupcima likvidacije društava za osiguranje. Odluke trebaju imati učinke na cijelom području [Unije] i trebaju ih priznati sve države članice. Odluke treba objaviti u skladu s postupcima matične države članice i u *Službenom listu Europske unije*. Informacije trebaju također biti dostupne poznatim vjerovnicima koji borave unutar [Unije] i koji trebaju imati pravo prijaviti tražbine i podnijeti obrazloženje tražbina.

[…]

(125) Svi uvjeti za otvaranje, vođenje i zaključivanje postupka likvidacije trebaju biti uređeni propisima matične države članice.

(126) Kako bi se osiguralo usklađeno djelovanje među državama članicama nadzorna tijela matične države članice i tijela svih drugih država članica trebaju biti žurno obaviještena o otvaranju postupka likvidacije.

[…]

(130) Kako bi se zaštitila opravdana očekivanja i sigurnost određenih transakcija u državama članicama koje nisu matična država članica potrebno je donijeti propise koji se primjenjuju na učinke reorganizacijskih mjera i postupka likvidacije na parnične postupke u tijeku i na pojedine izvršne mjere koje proizlaze iz tih parničnih postupaka.”

4 Članak 13. te direktive, naslovljen „Definicije”, propisuje:

„Za potrebe ove Direktive, navedeni pojmovi imaju sljedeće značenje:

[…]

(8) ‚matična država članica’ znači sljedeće:
(a) za neživotna osiguranja, država članica u kojoj je sjedište društva za osiguranje koje pokriva rizik;
(b) za životno osiguranje, država članica u kojoj je sjedište društva za osiguranje koje pokriva obvezu; ili
(c) za reosiguranje, država članica u kojoj je sjedište društva za reosiguranje

[…]”

5 Članak 144. navedene direktive, naslovljen „Oduzimanje odobrenja za rad”, glasi:

„1. Nadzorno tijelo matične države članice može oduzeti odobrenje za rad koje je izdano društvu za osiguranje odnosno društvu za reosiguranje u sljedećim slučajevima:

(a) ako predmetno društvo ne upotrijebi odobrenje za rad u roku od 12 mjeseci, izričito se odrekne odobrenja za rad ili prestane obavljati djelatnost duže od šest mjeseci, osim ako je država članica odredila da odobrenje za rad u tim slučajevima prestaje važiti;

(b) predmetno društvo više ne ispunjava uvjete za dobivanje odobrenja za rad;

(c) predmetno društvo u velikoj mjeri ne ispunjava svoje obveze prema propisima koji se na njega odnose.

Nadzorno tijelo matične države članice oduzet će odobrenje za rad koje je izdano društvu za osiguranje odnosno društvu za reosiguranje u slučaju da to društvo nije usklađeno s minimalnim potrebnim kapitalom, a nadzorno tijelo smatra da je dostavljeni financijski plan očito neodgovarajući ili ako se predmetno društvo ne uskladi s odobrenim planom u roku od tri mjeseca od dana kad je utvrđeno postojanje neusklađenosti s minimalnim potrebnim kapitalom.

2. U slučaju oduzimanja ili prestanka važenja odobrenja za rad, nadzorno tijelo matične države članice o tome obavješćuje nadzorna tijela drugih država članica, a ta tijela poduzimaju primjerene mjere kako bi spriječile društvo za osiguranje odnosno društvo za reosiguranje da započne nove poslove unutar njihovih državnih područja.

Nadzorno tijelo matične države članice, zajedno s tim tijelima, poduzima sve mjere koje su potrebne kako bi se zaštitili interesi osiguranika, a posebno ograničavaju slobodno raspolaganje imovinom društva za osiguranje u skladu s člankom 140.

3. Svaka odluka o oduzimanju odobrenja za rad mora sadržavati potpune razloge za oduzimanje odobrenja za rad i dostavlja se predmetnom društvu za osiguranje odnosno društvu za reosiguranje.”

6 Članak 268., naslovljen „Definicije”, koji se nalazi u glavi IV. te direktive, naslovljenoj „Reorganizacija i likvidacija društava za osiguranje”, predviđa:

„1. Za potrebe ove glave, primjenjuju se sljedeće definicije:

(a) ‚nadležna tijela’ znači upravna ili sudska tijela država članica koja su nadležna za reorganizacijske mjere ili postupke likvidacije;

[…]

(d) ‚postupak likvidacije’ znači skupni postupak koji obuhvaća prodaju imovine društva za osiguranje i podjelu prihoda između vjerovnika, dioničara ili članova, prema potrebi, što nužno obuhvaća bilo koje djelovanje od strane nadležnih tijela, uključujući kad je skupni postupak prekinut nagodbom ili drugom odgovarajućom mjerom, bez obzira na to da li se ti postupci temelje na insolventnosti ili su dobrovoljni ili prinudni;

[…]”

7 U skladu s člankom 273. Direktive 2009/138, naslovljenim „Otvaranje postupka likvidacije – informacije za nadzorna tijela”:

„1. Samo nadležna tijela matične države članice imaju pravo donijeti odluku o otvaranju postupka likvidacije nad društvom za osiguranje, uključujući njegove podružnice u drugim državama članicama. Ta se odluka može donijeti prije, ili nakon donošenja, reorganizacijskih mjera.

2. Odluka o otvaranju postupka likvidacije nad društvom za osiguranje, uključujući njegove podružnice u drugim državama članicama, donesena u skladu s pravom matične države članice, se priznaje na cijelom području [Unije] bez daljnjih formalnosti i njezin pravni učinak u Zajednici nastupa istodobno s nastupanjem pravnih učinaka u državi članici u kojoj je otvoren postupak.

3. Nadležna tijela matične države članice hitno obavješćuju nadzorna tijela te države članice o odluci o otvaranju postupka likvidacije, ako je moguće prije otvaranja postupka i, ako to nije moguće, odmah nakon otvaranja postupka.

Nadzorna tijela matične države članice hitno obavješćuju nadzorna tijela svih drugih država članica o odluci o otvaranju postupka likvidacije, uključujući i o mogućim praktičnim učincima takvog postupka.”

8 Članak 274. te direktive, naslovljen „Pravo koje se primjenjuje”, određuje:

„1. Odluka o otvaranju postupka likvidacije nad društvom za osiguranje, postupak likvidacije i njegovi učinci se uređuju pravom koje se primjenjuje u matičnoj državi članici ako u odredbama članaka od 285. do 292 nije drukčije predviđeno.

2. Propisi matične države članice uređuju najmanje sljedeće:

(a) imovinu koja pripada likvidacijskoj masi i kako treba postupati s imovinom koju je steklo, ili je prenesena na, društvo za osiguranje nakon otvaranja likvidacijskog postupka;

(b) ovlaštenja društva za osiguranje ili likvidatora;

(c) pretpostavke za valjanost prijeboja;

(d) kakav učinak ima otvaranje likvidacijskoga postupka na postojeće ugovore u kojima je društvo za osiguranje strana;

(e) učinke pokretanja likvidacijskog postupka na pojedinačne postupke za ostvarivanje tražbina koje su pokrenuli vjerovnici, osim učinaka na parnice u tijeku prema članku 292.;

(f) koje se tražbine mogu prijaviti u odnosu na likvidacijsku masu društva za osiguranje i kako treba postupati s tražbinama koje su nastale nakon otvaranja likvidacijskog postupka;

(g) pravila koja uređuju prijavu, ispitivanje i utvrđivanje tražbina;

(h) pravila koja uređuju diobu utrška dobivenog unovčenjem imovine, isplatni red tražbina i prava vjerovnika koji su nakon otvaranja likvidacijskog postupka na temelju stvarnog prava ili prijeboja djelomično namireni;

(i) pretpostavke i učinke zaključenja likvidacijskoga postupka, posebno nagodbom;

(j) prava vjerovnika nakon zaključenja likvidacijskoga postupka;

(k) stranu koja snosi troškove likvidacijskoga postupka, uključujući i troškove koji proizlaze iz njega; i

(l) pravila koje su pravne radnje ništetne, pobojne ili djelomično ništetne jer oštećuju ukupnost vjerovnika.”

9 U skladu s člankom 292. navedene direktive:

„Za učinke reorganizacijskih mjera ili likvidacijskoga postupka na parnice u tijeku o imovini ili o pravu koji su oduzeti društvu za osiguranje mjerodavno je samo pravo države članice u kojoj se parnica vodi.”

Bugarsko pravo

10 Kodeks za zastrahovaneto (Zakonik o osiguranju, u daljnjem tekstu: KZ) u članku 624. propisuje:

„(1) Odluka o pokretanju postupka likvidacije ili postupka u slučaju insolventnosti nad osiguravateljem koja je donesena u drugoj državi članici u Republici Bugarskoj proizvodi pravne učinke od onog trenutka kada ista počne proizvoditi pravne učinke u predmetnoj državi članici.

(2) Ako nadležno tijelo druge države članice obavijesti [Komisiju za financijski nadzor] o otvaranju postupka likvidacije ili stečajnog postupka, ona poduzima mjere za obavještavanje javnosti.

(3) Obavijest iz stavka 2. sadržava informacije o upravnom ili pravosudnom tijelu koje je u predmetnoj državi članici nadležno za provođenje postupka likvidacije ili insolventnosti, o mjerodavnim pravnim propisima i o imenovanom likvidatoru ili stečajnom upravitelju.”

11 Člankom 630. KZ-a propisano je:

„(1) Na postupak likvidacije ili postupak u slučaju insolventnosti nad osiguravateljem primjenjuje se bugarsko pravo, osim ako u ovom dijelu nije drukčije određeno.

(2) Na ugovore o radu i radne odnose primjenjuju se odredbe zakonodavstva države članice koje se primjenjuju na te ugovore i radne odnose.

(3) Na ugovore kojima se dodjeljuje pravo korištenja ili prenosi pravo vlasništva na nekretnini koja se nalazi na državnom području države članice primjenjuje se zakonodavstvo te države članice.

(4) Na prava osiguravatelja na nekretnini, brodu ili zrakoplovu, upisana u javni registar u državi članici, primjenjuje se zakonodavstvo te države članice."

12 Članak 43. Kodeksa na međunarodnoto častno pravo (Zakonik o međunarodnom privatnom pravu) predviđa:

„(1) Sud ili drugo tijelo koje primjenjuje pravo po službenoj dužnosti utvrđuje sadržaj stranog prava. U tu svrhu sud može primjenjivati metode predviđene međunarodnim ugovorima, zamoliti Ministarstvo pravosuđa ili druga tijela za informacije te zatražiti izradu nalaza i mišljenja vještaka i stručnih ustanova.

(2) Stranke mogu podnijeti dokumente kojima se utvrđuje sadržaj odredaba stranog prava na kojima temelje svoje zahtjeve ili prigovore ili na neki drugi način surađivati sa sudom ili drugim tijelom koje primjenjuje pravo.

(3) Kad je mjerodavno pravo izabrano, sud ili drugo tijelo koje primjenjuje pravo može obvezati stranke da pridonesu utvrđivanju njegova sadržaja."

Ciparsko pravo

13 U skladu s člankom 220. O peri Etairion Nomos (Zakon o društvima), protiv društva se ne može pokrenuti niti nastaviti nijedan postupak nakon što je otvoren postupak likvidacije ili stečajni postupak ili imenovan privremeni likvidator, osim uz odobrenje suda te u skladu s uvjetima koje taj sud odredi.

Glavni postupak i prethodna pitanja

14 Bulstrad, društvo za osiguranje registrirano u Bugarskoj, zahtijeva pred Sofijski rajonen sadom (Općinski sud u Sofiji, Bugarska) da se Olympicu, društvu za osiguranje registriranom na Cipru, naloži da mu isplati iznos od 7603,63 bugarska leva (BGN) (oko 3887 eura), uvećan za troškove likvidacije u iznosu od 25,00 BGN (oko 13 eura), na ime naknade iz osiguranja koju je isplatio, u skladu s policom osiguranja za „štetu zbog sudara", koju je sklopila osoba CD, vozač vozila koje je oštećeno prilikom jedne prometne nezgode. Društvo Bulstrad tvrdi da je 5. siječnja 2018. u mjestu Bansko (Bugarska) osoba AB naglim otvaranjem prednjih lijevih vrata svojeg osobnog vozila zaustavljenog na cesti svojom krivnjom oštetila vozilo osobe CD, koje se kretalo po toj cesti i prolazilo pored njega.

15 Prema mišljenju društva Bulstrad, na dan nezgode odgovornost osobe AB bila je pokrivena policom osiguranja „građanska odgovornost", sklopljenom s društvom Olympic.

16 Smatrajući da su nakon isplate naknade iz osiguranja osobi CD subrogacijom prešla prava njegova osiguranika prema osobi AB i njegovu društvu za osiguranje na društvo Bulstrad, to je društvo podnijelo regresni zahtjev prema društvu Olympic, koji je to društvo zaprimilo 6. srpnja 2018., ali mu tako traženi iznosi nisu bili isplaćeni.

17 Naime, društvo Olympic osporava zahtjev društva Bulstrad u pogledu oblika i merituma.

18 Tijekom postupka sud koji je uputio zahtjev obaviješten je o tome da su ciparska nadležna tijela povukla Olympicovo odobrenje za rad zbog nepoštovanja bonitetnih zahtjeva kao i o tome da je za to društvo imenovan privremeni likvidator koji preuzima i nadzire sva imovinska i zakonska prava koja to društvo za osiguranje ima ili bi moglo imati.

19 Taj je sud smatrao da su ti akti ciparskih vlasti „odluka o pokretanju postupka likvidacije ili postupka u slučaju insolventnosti nad osiguravateljem" u smislu članka 624. KZ-a te je rješenjem od 26. rujna 2018. prekinuo glavni postupak. Naime, u skladu s odredbama KZ-a kojima se u bugarsko pravo prenosi Direktiva 2009/138, odluka o pokretanju postupka likvidacije društva za osiguranje, postupak likvidacije u užem smislu i njihovi učinci uređeni su pravom primjenjivim u matičnoj državi članici društva za osiguranje koje pokriva rizik, što je u ovom slučaju ciparsko pravo. Ciparskim se pravom predviđa prekid postupaka u pogledu svakog društva za osiguranje za koje su ciparske nadležne vlasti imenovale privremenog likvidatora.

20 Međutim, društvo Bulstrad zahtijeva nastavak glavnog postupka jer tvrdi da je, s obzirom na tumačenje relevantnih odredbi koje je dao Varhoven kasacionen sad (Vrhovni kasacijski sud, Bugarska), taj postupak pogrešno prekinut. Prema tom tumačenju, ne može se smatrati da su dva gore navedena akta ciparskih tijela „odluka o otvaranju postupka likvidacije nad društvom za osiguranje" matične države članice u smislu zakonodavstva koje je doneseno radi prenošenja članka 274. Direktive 2009/138 u bugarsko pravo. U nedostatku takve odluke, smatra da je sud koji je uputio zahtjev stoga pogrešno zaključio da se ciparsko pravo primjenjuje, na štetu primjene bugarskog prava, kojim se ne predviđaju slične odredbe koje zahtijevaju prekid postupka.

21 U odgovoru na zahtjev za nastavak postupka sud koji je uputio zahtjev zatražio je od bugarske Komisije za financijski nadzor da mu navede raspolaže li informacijama o pokretanju postupka likvidacije ili postupka u slučaju insolventnosti društva Olympic pred nadležnim ciparskim sudom te da, u slučaju da je takav postupak pokrenut, pojasni u kojem se stadiju nalazi te je li imenovan likvidator ili stečajni upravitelj. Dopisom od 19. ožujka 2019. Komisija za financijski nadzor odgovorila je da do tog trenutka nije primila nikakve informacije o pokretanju postupka likvidacije društva Olympic od strane nadležnog ciparskog tijela.

22 Prema mišljenju suda koji je uputio zahtjev, članak 630. KZ-a treba tumačiti s obzirom na članak 274. Direktive 2009/138 kao i njezine uvodne izjave 117. do 121. i 125. Iz toga proizlazi da posljedice pokretanja stečajnog postupka trebaju biti uređene ciparskim pravom.

23 Prilikom izvršavanja svojih nadležnosti na temelju članka 43. Zakonika o međunarodnom privatnom pravu taj je sud po službenoj dužnosti utvrdio primjenjivo ciparsko pravo te je zaključio da je odvijanje drugih postupaka uvjetovano odobrenjem suda nadležnog u području stečajnog prava.

24 Navedeni sud stoga smatra da mora prekinuti glavni postupak, pozvati društvo Bulstrad da svoje tražbine prijavi na načine predviđene ciparskim pravom, pojašnjavajući da bi njihovo eventualno prihvaćanje dovelo do završetka tog postupka. Potonji bi se mogao nastaviti samo ako bi sud nadležan u području stečajnog prava dao takvo odobrenje ili ako bi bili podneseni dokazi da tražbine nisu bile prihvaćene u skladu s pravilima ciparskog prava.

25 U tim je okolnostima Sofijski rajonen sad (Općinski sud u Sofiji) odlučio prekinuti postupak i postaviti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

„1. Treba li prilikom tumačenja članka 630. KZ-a s obzirom na članak 274. [Direktive 2009/138] polaziti od pretpostavke da odluka tijela države članice o oduzimanju odobrenja za rad društvu za osiguranje te o imenovanju njegova privremenog likvidatora a da pritom nije otvoren sudski postupak likvidacije čini ‚odluku o otvaranju postupka likvidacije'?

2. Jesu li sudovi drugih država članica u skladu s člankom 274. [Direktive 2009/138] dužni primjenjivati pravne propise države članice u kojoj osiguravatelj, kojemu je oduzeto odobrenje za rad i kojemu je imenovan privremeni likvidator, ima svoje sjedište, a kojima je previđeno da se u slučaju imenovanja likvidatora moraju prekinuti svi sudski postupci protiv tog društva i kada to nije izričito predviđeno njihovim nacionalnim pravom?"

O prethodnim pitanjima

Prvo pitanje

26 Sud koji je uputio zahtjev svojim prvim pitanjem u biti pita treba li članak 274. Direktive 2009/138 tumačiti na način da odluka tijela matične države članice društva za osiguranje o oduzimanju njegova odobrenja za rad te o imenovanju njegova privremenog likvidatora a da pritom nije formalno donesena sudska odluka o otvaranju postupka likvidacije čini „odluku o otvaranju postupka likvidacije društva za osiguranje" u smislu tog članka.

27 Odgovor na to pitanje omogućit će utvrđivanje uživa li odluka o kojoj je riječ u glavnom postupku uzajamno priznavanje predviđeno člankom 273. stavkom 2. Direktive 2009/138.

28 Kako bi se odgovorilo na prvo postavljeno pitanje, valja istaknuti da, iako su, na temelju članka 274. te direktive, odluka o otvaranju postupka likvidacije nad društvom za osiguranje, postupak likvidacije u užem smislu i njihovi učinci uređeni pravom koje se primjenjuje u matičnoj državi članici tog društva za osiguranje, pitanje što čini takvu odluku i takav postupak treba riješiti u skladu s člankom 268. navedene direktive, kojim se definira nekoliko pojmova za potrebe njezine glave IV.

29 U tom pogledu članak 268. stavak 1. točka (d) Direktive 2009/138 predviđa da pojam „postupak likvidacije" znači skupni postupak koji obuhvaća prodaju imovine društva za osiguranje i podjelu prihoda između vjerovnika, dioničara ili članova, prema potrebi, što nužno obuhvaća bilo koje djelovanje od strane nadležnih tijela, tj., u skladu s člankom 268. stavkom 1. točkom (a) te direktive, upravnih ili sudskih tijela država članica koja su nadležna za reorganizacijske mjere ili postupke likvidacije.

30 Iz toga slijedi da, kako bi se odluka kvalificirala kao „odluka o otvaranju postupka likvidacije nad društvom za osiguranje" u smislu članka 274. Direktive 2009/138, predmetni postupak mora ispunjavati dva uvjeta.

31 Taj postupak mora, kao prvo, imati za cilj prodaju imovine društva za osiguranje i podjelu prihoda između, prema potrebi, vjerovnika, dioničara ili članova tog društva i, kao drugo, nužno obuhvaćati djelovanje upravnih ili sudskih tijela država članica koja su nadležna za reorganizacijske mjere ili postupke likvidacije.

32 Budući da su ta dva uvjeta kumulativna, činjenica da privremeni likvidator nije ovlašten prodati imovinu predmetnog društva za osiguranje ili namiriti njegove vjerovnike s dividendama isključuje to da odluka o imenovanju takvog likvidatora može značiti otvaranje ili postojanje postupka likvidacije u smislu članka 268. stavka 1. točke (d) te direktive.

33 U ovom slučaju stoga je na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri ima li imenovani privremeni likvidator takve ovlasti s obzirom na ciparsko pravo.

34 U tom pogledu valja pojasniti da, iako, kao što je to nezavisni odvjetnik u biti istaknuo u točki 50. svojeg mišljenja, razlikovanje koje Direktiva 2009/138 uspostavlja između odluke o oduzimanju odobrenja za rad predmetnom društvu za osiguranje i odluke o otvaranju postupka likvidacije nad tim

društvom upućuje na to da te dvije odluke nisu iste, odluka o oduzimanju odobrenja za rad mogla bi se smatrati istovrijednom odluci o otvaranju postupka likvidacije ako su ispunjena dva uvjeta iz točke 31. ove presude.

35 Međutim, prvi od tih uvjeta bio bi ispunjen samo ako prema pravu matične države članice predmetnog društva za osiguranje oduzimanje njegova odobrenja za rad automatski pokreće postupak likvidacije koji omogućuje prodaju imovine tog društva ili namirenje njegovih vjerovnika s dividendama a da u tu svrhu nije potrebno donošenje formalne odluke posebnog tijela.

36 Iz prethodno navedenog proizlazi da na prvo postavljeno pitanje valja odgovoriti tako da članak 274. Direktive 2009/138 treba tumačiti na način da odluka nadležnog tijela o oduzimanju odobrenja za rad predmetnom društvu za osiguranje i imenovanju privremenog likvidatora može biti „odluka o otvaranju postupka likvidacije nad društvom za osiguranje" u smislu tog članka samo ako pravo matične države članice tog društva predviđa ili da je taj privremeni likvidator ovlašten prodati imovinu tog društva i podijeliti taj prihod između njegovih vjerovnika ili da oduzimanje odobrenja za rad tom društvu automatski otvara postupak likvidacije a da u tu svrhu nije potrebno donošenje formalne odluke posebnog tijela.

Drugo pitanje

37 Svojim drugim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 274. Direktive 2009/138 tumačiti na način da sudovi drugih država članica moraju primijeniti pravo matične države članice društva za osiguranje, koje predviđa prekid svakog sudskog postupka protiv tog društva u slučaju oduzimanja njegova odobrenja za rad i imenovanja njegova privremenog likvidatora, čak i ako zakonodavstvo tih drugih država članica ne predviđa takvo pravilo.

38 Iz odgovora na prvo postavljeno pitanje proizlazi da se samo ako se donošenje odluke o oduzimanju odobrenja za rad i imenovanju privremenog likvidatora u matičnoj državi članici društva za osiguranje može kvalificirati kao „odluka o otvaranju postupka likvidacije nad društvom za osiguranje" u smislu glave IV. Direktive 2009/138 ta odluka, u skladu s njezinim člankom 273. stavkom 2., treba priznati bez ikakve druge formalnosti u cijeloj Uniji i u njoj proizvoditi svoje učinke čim je to slučaj u državi članici otvaranja postupka likvidacije.

39 Na temelju članka 274. stavka 2. točke (e) Direktive 2009/138, to uzajamno priznavanje obuhvaća učinke pokretanja likvidacijskog postupka na pojedinačne postupke za ostvarivanje tražbina koje su pokrenuli vjerovnici, osim učinaka na parnice u tijeku prema članku 292. te direktive, koji ostaju uređeni isključivo pravom države članice u kojoj je postupak u tijeku.

40 Iz toga slijedi da, kad odluku koju je donijela matična država članica treba kvalificirati kao „odluku o otvaranju postupka likvidacije nad društvom za osiguranje" u smislu glave IV. Direktive 2009/138 i kad zakonodavstvo te države članice predviđa da ta odluka podrazumijeva prekid svih sudskih postupaka pokrenutih protiv dotičnog društva, sudski postupci koji su u tijeku u drugim državama članicama zbog toga također moraju biti prekinuti, osim onih koji su obuhvaćeni područjem primjene iznimke spomenute u prethodnoj točki.

41 Nasuprot tomu, članak 273. stavak 2. Direktive 2009/138 ni na koji način ne zahtijeva da postoji uzajamno priznavanje učinaka odluke o oduzimanju odobrenja za rad ili o imenovanju privremenog likvidatora, poput one o kojoj je riječ u glavnom postupku, ako ta odluka nema svojstvo odluke o otvaranju postupka likvidacije. Iz toga slijedi da odgovor na pitanje mora li ili može li u tom slučaju sud koji je uputio zahtjev ipak prekinuti postupak koji je u tijeku, u skladu s onim što predviđa pravo matične države članice, a da to nije predviđeno njegovim nacionalnim pravom, ne ulazi u područje primjene te odredbe ni članka 274. te direktive.

42 Iz prethodno navedenog proizlazi da na drugo postavljeno pitanje valja odgovoriti tako da članak 274. Direktive 2009/138 treba tumačiti na način da, ako uvjeti koji se zahtijevaju za to da odluka o oduzimanju odobrenja za rad društvu za osiguranje i imenovanju njegova privremenog likvidatora čini „odluku o otvaranju postupka likvidacije nad društvom za osiguranje" u smislu tog članka nisu ispunjeni, taj članak ne sadržava obvezu za sudove drugih država članica da primijene pravo matične države članice predmetnog društva za osiguranje, koje predviđa prekid svakog sudskog postupka pokrenutog protiv tog društva.

Troškovi

43 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (prvo vijeće) odlučuje:

1. **Članak 274. Direktive 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o osnivanju i obavljanju djelatnosti osiguranja i reosiguranja (Solventnost II), kako je izmijenjena Direktivom 2013/58/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013., treba tumačiti na način da odluka nadležnog tijela o oduzimanju odobrenja za rad predmetnom društvu za osiguranje i imenovanju privremenog likvidatora može biti „odluka o otvaranju postupka likvidacije nad društvom za osiguranje" u smislu tog članka samo ako pravo matične države članice tog društva predviđa ili da je taj privremeni likvidator ovlašten prodati imovinu tog društva i podijeliti taj prihod između njegovih vjerovnika ili da oduzimanje odobrenja za rad tom društvu automatski otvara postupak likvidacije a da u tu svrhu nije potrebno donošenje formalne odluke posebnog tijela.**

2. **Članak 274. Direktive 2009/138, kako je izmijenjena Direktivom 2013/58, treba tumačiti na način da, ako uvjeti koji se zahtijevaju za to da odluka o oduzimanju odobrenja za rad društvu za osiguranje i imenovanju njegova privremenog likvidatora čini „odluku o otvaranju postupka likvidacije nad društvom za osiguranje" u smislu tog članka nisu ispunjeni, taj članak ne sadržava obvezu za sudove drugih država članica da primijene pravo matične države članice predmetnog društva za osiguranje, koje predviđa prekid svakog sudskog postupka pokrenutog protiv tog društva.**

Potpisi